

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Liniewo
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY LINIEWO
NA LATA 2022-2028**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	14
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	14
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	14
3. DEMOGRAFIA	15
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	17
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	18
6. GOSPODARKA.....	19
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	20
8. EDUKACJA I KULTURA	20
9. OCHRONA ZDROWIA.....	23
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	24
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	24
12. POMOC SPOŁECZNA.....	26
13. BEZROBOCIE	35
14. BEZDOMNOŚĆ.....	38
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	39
16. SYTUACJA DZIECKA.....	44
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	47
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	50
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	51
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	53
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	56
22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	63
III. PROGRAMOWANIE	67
1. WIZJA I MISJA.....	67
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	68
3. PROGNOZA ZMIAN	85
4. RAMY FINANSOWE.....	88
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	89
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA.....	89
7. PROGRAMY I PROJEKTY	91
UWAGI KOŃCOWE.....	92

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy gminy oraz eksperci. Opracowany dokument w swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordynowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 powierzono Zastępcy Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie. Zadaniem zespołu, który współpracował z koordynatorem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Gminy Liniewo do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

W opracowanym dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia efektów realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania**

realizacji celów strategii, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 24 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 75% kobiet i 25% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (37,5%) i 26-35 oraz 46-55 lat (po 20,8%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiła grupa osób w wieku 56-65 lat (12,5%) oraz w wieku 20-25 lat (8,4%). W badaniu nie wzięły udziału osoby powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 62% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (25%) oraz zasadniczym zawodowym (13%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 75% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy od urodzenia, a 25% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 2 do 38 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
24	kobiety (75%)	20-25 lat (8,4%)	od urodzenia (75%)	zasadnicze zawodowe (13%)
		26-35 lat (20,8%)	od 2 do 20 lat (12,5%)	średnie (25%)
	36-45 lat (37,5%)	od 20 do 38 lat (12,5%)		wyższe (62%)
	46-55 lat (20,8%)			

		56-65 lat (12,5%)		
--	--	----------------------	--	--

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 27 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 80% kobiet i 20% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (37%) oraz 46-55 lat (18%). Osoby w wieku 26-35 lat reprezentowane były przez 14% badanych, osoby w wieku 56-65 lat reprezentowane były przez 11%. Najmniej licznie reprezentowane były osoby w wieku 20-25 lat (7%) oraz powyżej 65 lat (6%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20 lat. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
27	kobiety (80%)	20-25 lat (7%)	od urodzenia (70%)	zasadnicze zawodowe (7%)
		26-35 lat (14%)		średnie (14%)
		36-45 lat (37%)	od 10 do 40 lat (30%)	wyższe (60%)
	46-55 lat (18%)	brak deklaracji (19%)		
	56-65 lat (11%)			
	powyżej 65 lat (6%)			
	brak deklaracji (7%)			
	mężczyźni (20%)			

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 4 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 wskazuje problemy społeczne występujące w gminie, których niwelowanie lub rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych. Strategia prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym, a jej realizacja pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843)
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie

Europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

Strategia „Europa 2020” stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, a równocześnie uwzględnia stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Podobnie jak w Strategii Lizbońskiej, głównym celem jest nadal wzrost gospodarczy, jednak szczególną uwagę zwrócono na kwestie dotyczące zrównoważenia tego procesu.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,

3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,

3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 wyznacza cele rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, określa jego politykę przestrzenną oraz wskazuje kierunki rozwoju. Do najważniejszych wyzwań rozwojowych ujętych w dokumencie zaliczono:

- zwiększenie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego;
- poszerzenie oferty oraz poprawa dostępności i jakości usług publicznych, w tym edukacyjnych;
- rozwój działań związanych z promocją zdrowia i profilaktyką zdrowotną;
- rozwój kapitału społecznego w oparciu o różnorodność kulturową, dziedzictwo oraz tradycje regionu;
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego i dróg publicznych;
- wzrost konkurencyjności gospodarczej, w tym aktywności eksportowej pomorskich przedsiębiorstw;
- wykorzystanie technologii cyfrowych w życiu codziennym, administracji publicznej i biznesie.

Strategia wskazuje trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym, które zostały zoperacjonalizowane przez 12 celów operacyjnych.

Cel strategiczny 1. Trwałe bezpieczeństwo.

Cele operacyjne:

- 1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe.
- 1.2 Bezpieczeństwo energetyczne.
- 1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne.
- 1.4. Bezpieczeństwo cyfrowe.

Cel strategiczny 2. Otwarta wspólnota regionalna.

Cele operacyjne:

- 2.1 Fundamenty edukacji.
- 2.2 Wrażliwość społeczna.
- 2.3 Kapitał społeczny.
- 2.4 Mobilność.

Cel strategiczny 3. Odporna gospodarka.

Cele operacyjne:

- 3.1 Pozycja konkurencyjna.
- 3.2 Rynek pracy.
- 3.3 Oferta turystyczna i czasu wolnego.
- 3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina wiejska Liniewo położona jest w centralnej części województwa pomorskiego, w odległości 30-45 km od centrum Gdańska, na obrzeżu Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego, w powiecie kościerskim. Zajmuje powierzchnię 110,1 km². Strukturę administracyjną gminy tworzą sołectwa: Chrusty Wysińskie, Chrzutowo, Deko, Garczyn, Głodowo, Iłownica, Liniewo, Liniewskie Góry, Lubieszyn, Lubieszynek, Orle, Płachty, Sobącz, Stary Wiec, Stefanowo i Wysin. Siedzibą władz samorządowych gminy jest Liniewo. Największa pod względem liczby mieszkańców jednostka pomocnicza gminy to Liniewo, gdzie mieszka 1 151 osób, zaś najmniejsza to Deko zamieszkała przez 45 osób.

Na terenie gminy funkcjonuje 11 organizacji pozarządowych, które w spektrum swojego działania mają m.in. promowanie tradycji i kultury regionu, rozwój i integrację środowisk lokalnych, dbałość o bezpieczeństwo mieszkańców.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym mieszkańcom gminy Liniewo zadano pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić gminę bardziej przyjazną dla mieszkańców. Największe atuty gminy, zdaniem ankietowanych, związane są z dogodnym położeniem geograficznym oraz walorami przyrodniczymi tego regionu. Mieszkańcy pozytywnie ocenili zarządzanie gminą, organizację życia społecznego, ofertę edukacyjną.

Identyfikując czynniki, które w największym stopniu ograniczają możliwości rozwojowe gminy, ankietowani wskazywali na: niezaspokojenie potrzeb w zakresie mieszkalnictwa, ochrony zdrowia i komunikacji, a także brak żłobka. Ważnym obszarem, w którym dostrzeżono słabe strony, jest rynek pracy.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej atrakcyjną i przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano tworzenie miejsc pracy i podejmowanie działań zachęcających do inwestowania w gminie, a także rozwój strefy gospodarczej. Do istotnych potrzeb respondentów zaliczyli też rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego

i komunalnego, komunikacji publicznej, dalszą rozbudowę infrastruktury: modernizację dróg, budowę chodników, rozwój sieci gazowej.

Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano także utworzenie żłóbka, zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych oraz wzbogacenie oferty kulturalnej, zwiększenie dostępu do miejsc spotkań dla młodzieży.

3. DEMOGRAFIA

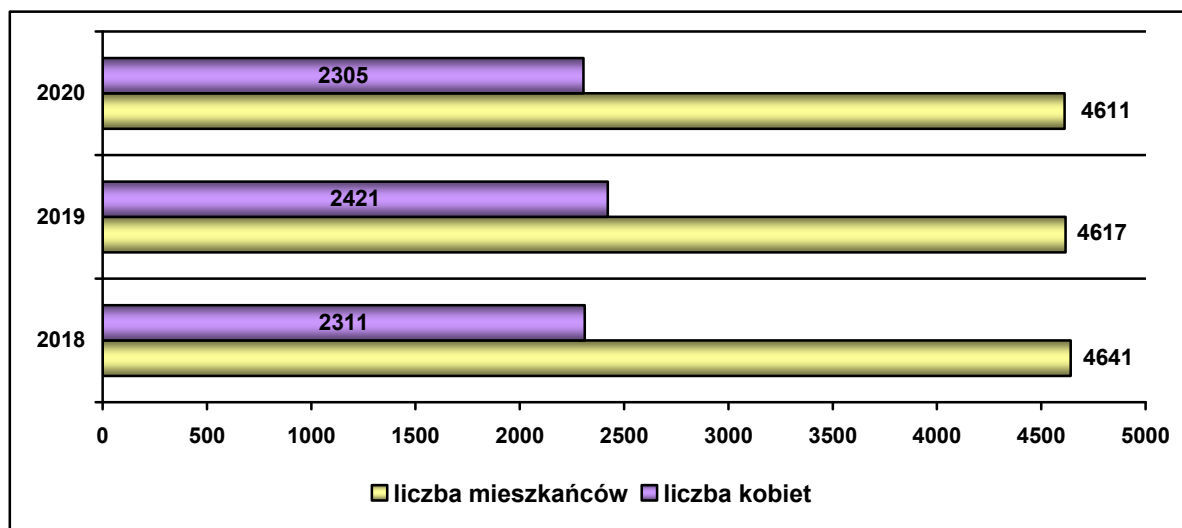
Na koniec 2020 r. gmina Liniewo liczyła ogółem 4 611 mieszkańców, wśród których było 2 305 kobiet; stanowiły one 49,9% całej populacji gminy. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 41 osób na 1 km². Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy w latach 2018-2020 przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców ogółem	4641	4617	4611
w tym liczba kobiet	2311	2421	2305

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2020

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

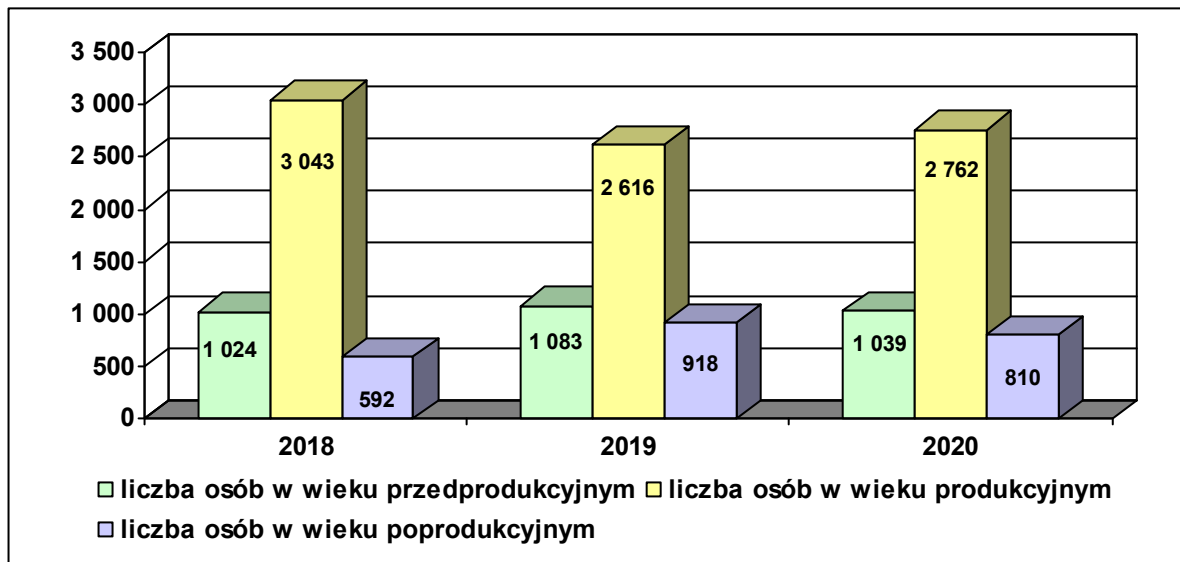
Tabela 4. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 024	1 083	1 039
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 043	2 616	2 762

liczba osób w wieku poprodukcyjnym	592	918	810
ogółem	4 659	4 617	4 611

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Wykres 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

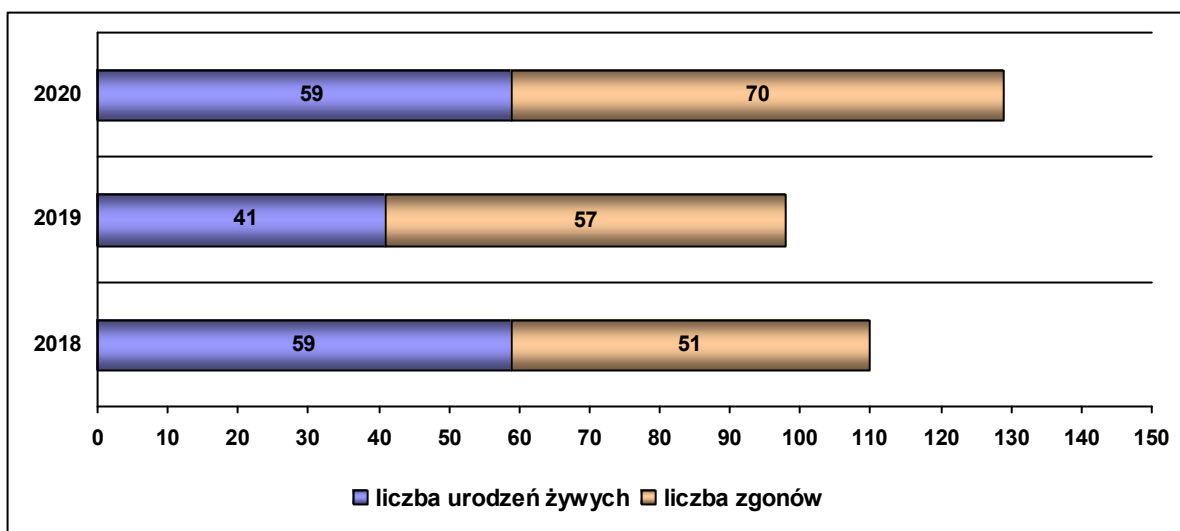
Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń	59	41	59
liczba zgonów	51	57	70
przyrost naturalny	+8	-16	-11

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Wykres 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021

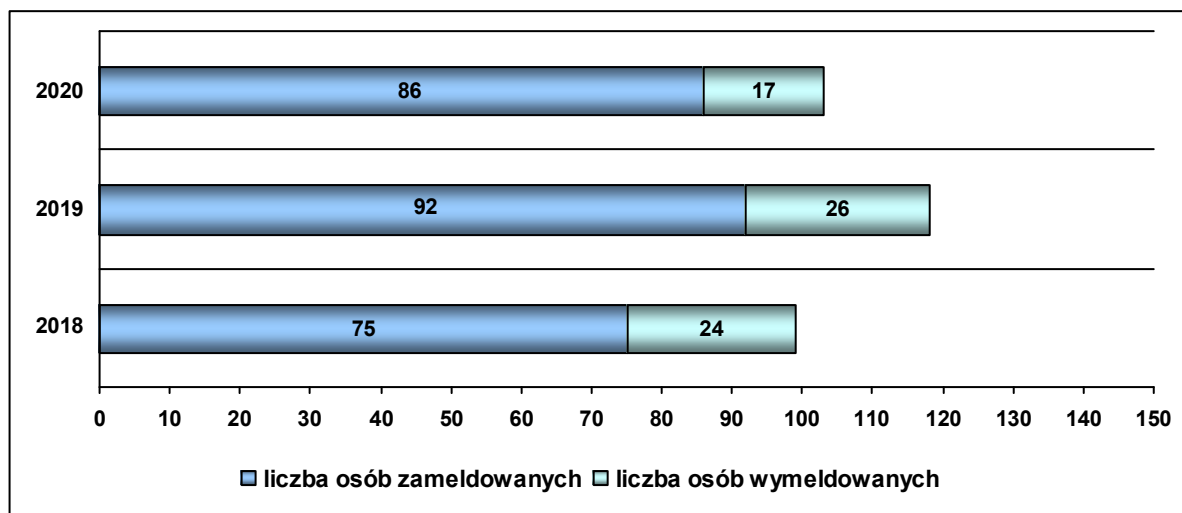
Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Tabela 6. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba zameldowanych osób spoza gminy	75	92	86
liczba osób wymeldowanych poza gminę	24	26	17
saldo migracji ogółem	+51	+66	+69

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Liniewo.

Wykres 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2021

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Liniewo.

Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2020 ogólna liczba mieszkańców gminy z roku na rok malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie wahała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, jak również liczba starszych mieszkańców gminy. W 2018 r. liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, natomiast w latach 2019-2020 przyrost naturalny był wyrażony liczbą ujemną.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Liniewo jest zróżnicowany. Dobrze rozwinięta jest sieć drogowa i wodociągowa, zaopatrująca w wodę wszystkich mieszkańców gminy. Dalszych inwestycji w gminie wymaga natomiast sieć kanalizacyjna, z której korzysta ok. 62% ludności gminy. Do tej pory na terenie gminy nie udało się wybudować sieci gazowej. Gmina posiada 2 biologiczne oczyszczalnie ścieków, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Infrastruktura techniczna w gminie

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	101,09
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	4 240
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	61,51
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	2 904
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	4 611
sieć drogowa	
długość dróg gminnych (w km)	56,19

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Poniżej przedstawiono wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych w gminie Liniewo w latach 2018-2020.

Tabela 8. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020

inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020
1. przebudowa dróg śródpolnych w miejscowościach: Chrtowo, Płachty, Łownica, Lubieszyniek, Liniewskie Góry, Wysin, Chrósty Wysińskie,
2. przebudowa dróg i chodników na terenie wsi Liniewo wraz z modernizacją odwodnienia,
3. budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Lubieszynie,
4. budowa kanalizacji sanitarnej oraz budowa i przebudowa sieci wodociągowej w Lubieszynie,
5. budowa pomostu rekreacyjnego w miejscowości Orle.

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina posiada dogodne położenie komunikacyjne. Położona jest w odległości 30-45 km od centrum Gdańska, na obrzeżu Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego. Na obszarze gminy znajdują się drogi wojewódzkie, powiatowe, oraz drogi gminne. Długość dróg gminnych wynosi 56,19 km. Usługi komunikacyjne w gminie świadczy ASI Travel Somonino.

6. GOSPODARKA

Gmina Liniewo ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują ponad 63% powierzchni gminy. W 2020 r. na terenie gminy funkcjonowało 759 gospodarstw rolnych, o powierzchni średnio 10 ha. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

zakres danych	liczba ha
powierzchnia gminy ogółem	11 000
powierzchnia użytków rolnych ogółem	7 014
w tym pow. użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	6 690
powierzchnia lasów i gruntów leśnych	2 778
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	1 208

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Tabela 10. Gospodarstwa rolne

zakres danych	liczba
liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	759
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (ha)	10,6094

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy systematycznie rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem (według stanu na koniec roku)	336	355	379
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	260	277	303

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych statystycznych GUS-u w 2020 r. zarejestrowano 37 nowych podmiotów, a 15 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Wiodącymi gałęziami gospodarki w gminie Liniewo były: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny oraz pozostała działalność usługowa.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2020 r. gmina posiadała w swych zasobach 15 mieszkań komunalnych, o łącznej powierzchni 840 m², w których zamieszkiwały 44 osoby. Gmina dysponowała 5 mieszkaniami socjalnymi o łącznej powierzchni 170 m², w których zamieszkiwało 12 osób. Dane dotyczące zasobów mieszkaniowych gminy Liniewo zawiera poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	15	15	15
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m2)	840	840	840
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	44	44	44
liczba mieszkań socjalnych	5	5	5
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m2)	170	170	170
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	12	12	12

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek oraz wartości dodatków prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	47	35	27
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	443	328	249
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	87 091	58 817	45 558

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2019/2020 w gminie funkcjonowało 8 placówek systemu oświaty, w tym: 4 placówki wychowania przedszkolnego i 4 szkoły podstawowe. Dane w tym zakresie prezentują tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 14. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	4	156	7
w tym przedszkola	2	96	5
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	60	2

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Tabela 15. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	4	386	72

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Tabela 16. Wykaz szkół działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres
1.	Szkoła Podstawowa w Głodowie	Głodowo 16, 83-412 Głodowo
2.	Szkoła Podstawowa w Wysinie	ul. Wyzwolenia 4/6, 83-421 Wysin
3.	Zespół Oświatowy w Garczynie	Garczyn 10, 83-420 Liniewo
4.	Zespół Oświatowy w Liniewie	ul. Wyzwolenia 8, 83-420 Liniewo

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji jest główną instytucją powołaną do krzewienia kultury na terenie całej gminy. Co roku ośrodek organizuje szereg imprez kulturalnych przeznaczonych dla wszystkich grup wiekowych. Prowadzone są gminne festiwale i przeglądy muzyczne i poetyckie.

Na terenie gminy funkcjonuje Biblioteka Publiczna w Liniewie, która jest samorządową instytucją kultury, działającą na rzecz społeczności lokalnej całej gminy poprzez gromadzenie, opracowanie i udostępnianie źródeł i zasobów wiedzy. Celem placówki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, upowszechnianie wiedzy oraz wspomaganie rozwoju edukacji i kultury. W gminie działają dwie świetlice wiejskie. Dane na temat funkcjonujących w gminie placówek kultury przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	272	4

biblioteki i filie	2	456	3
świetlice wiejskie	2	456	2

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

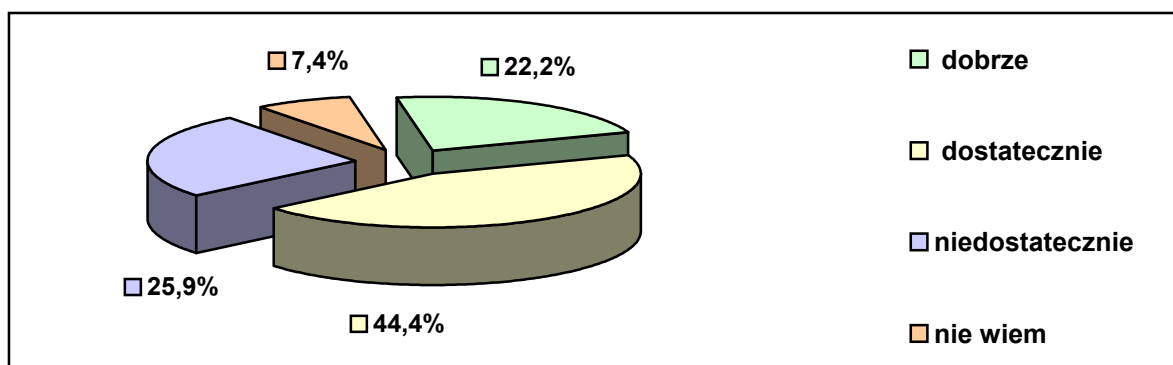
Tabela 18. Wykaz placówek kultury w 2020 r.

lp.	nazwa placówki	adres
1.	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji	ul. Dworcowa 3, 83-420 Liniewo
2.	Biblioteka Publiczna	ul. Dworcowa 3, 83-420 Liniewo
3.	Świetlice wiejskie	w 2 miejscowościach gminy

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

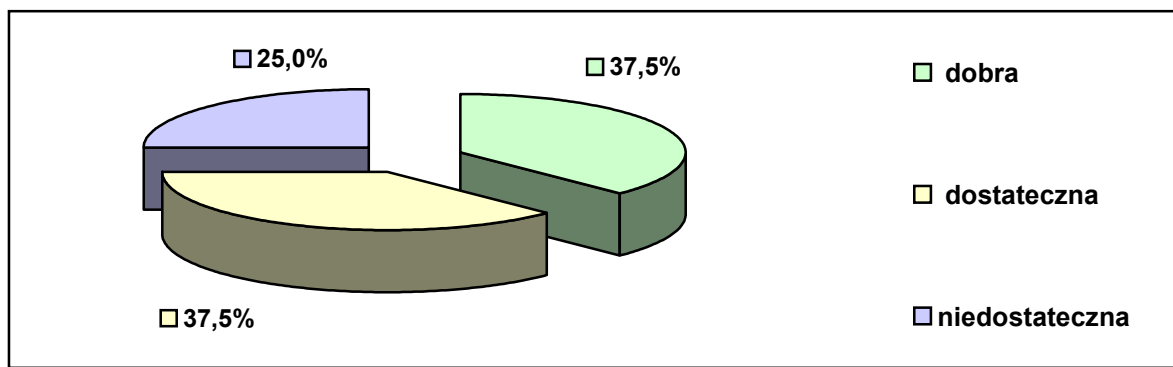
Według 66,6% ankietowanych oferta edukacyjna w gminie jest dobra lub dostateczna. Jednocześnie 25,9% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna, a 7,4% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Negatywnie została oceniona oferta opieki przedszkolnej, bowiem 54,2% ankietowanych stwierdziło, że nie zaspokaja ona potrzeb w tym zakresie. Tylko 37,5% badanych wyraziło odmienną opinię. Jednocześnie 8,3% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Brak miejsc w żłobkach jest problemem dla 62,5% ankietowanych. 17,5% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Pozytywnie natomiast oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 75% ankietowanych oferta kulturalna jest dostateczna lub dobra. Przeciwnego zdania było 25% respondentów.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy w 2020 r. funkcjonował 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej oraz działała 1 apteka. Dane zawarto w poniższej tabeli.

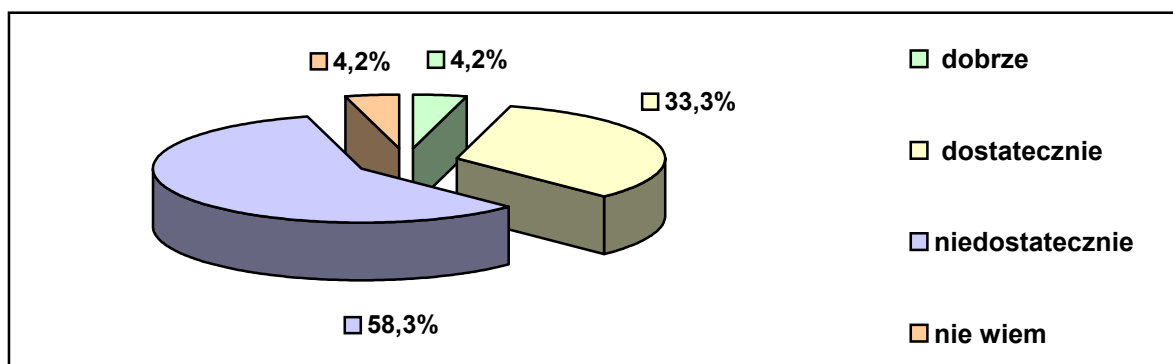
Tabela 19. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2020 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	1
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	1
liczba aptek i punktów aptecznych	1

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

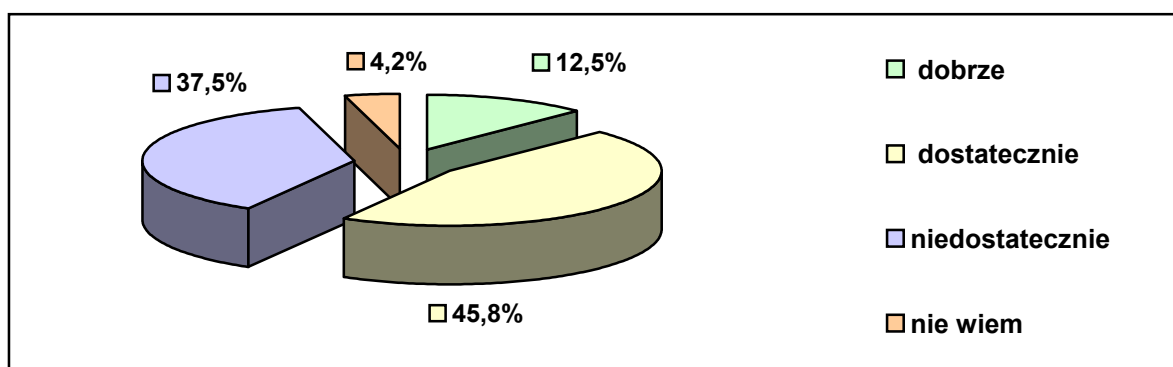
Większość mieszkańców negatywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Według 58,3% ankietowanych jest ona niedostateczna.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Liniewo służą obiekty sportowo-rekreacyjne zlokalizowane na jej terenie. Aktywność fizyczną umożliwiają m.in. boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach, plenerowe strefy aktywności oraz place zabaw. Na bazę sportowo-rekreacyjną gminy składają się także: Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, ośrodek ekologiczno- sportowy w miejscowości Orle oraz plac rekreacyjny przy Urzędzie Gminy w Liniewie.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 58,3% ankietowanych uznało ją za dobrą lub dostateczną. Natomiast 37,5% badanych za niedostateczną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Posterunek Policji w Liniewie, w latach 2018-2020 na terenie gminy stwierdzono ogółem: 59 przestępstw w 2018 r., 71 przestępstw w 2019 r. i 62 przestępstwa w 2020 r. Odnotowano odpowiednio: 5, 6 i 5 przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko mieniu – 27 przypadków w 2020 r. (o 6 mniej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 19 przypadków (o 2 mniej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – 4,

przypadki, przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 3 przypadki (o 18 mniej w porównaniu z 2019 r.), oraz 1 przypadek z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Liniewie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2018 r. policjanci wszczęli 15 takich procedur, w 2019 r. – 20 i w 2020 r. 18.

Teren gminy jest objęty działalnością Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Kościerzynie, skąd nadesłało informacje o dozorach i nadzorach kuratorów w sprawach prowadzonych wobec mieszkańców gminy Liniewo.

Dozory

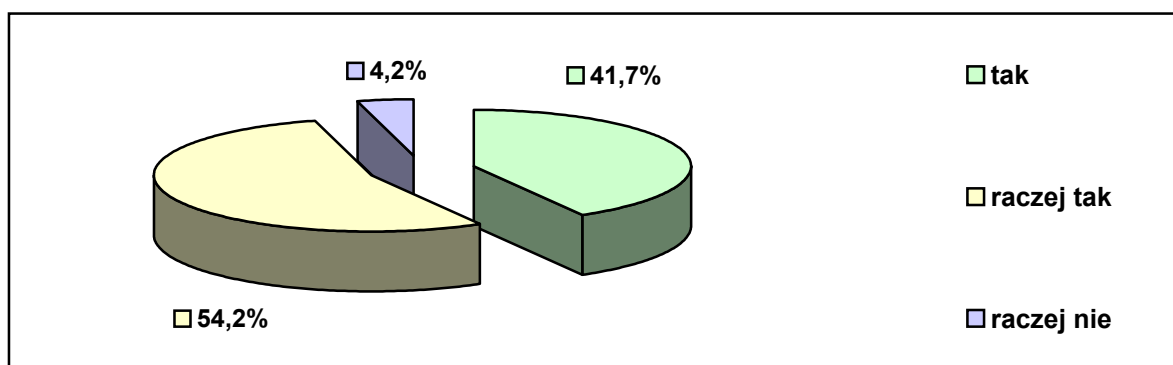
W 2020 r. ogólna liczba spraw wyniosła 10, ogólna liczba osób - 10, w tym 8 spraw (8 osób) dotyczyło warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, 2 sprawy (2 osoby) dotyczyły warunkowego przedterminowego zwolnienia, w 3 sprawach (3 osoby) dorośle zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami. W 19 sprawach (19 osób) orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne.

Nadzory

W 2020 r. ogólna liczba spraw wynosiła 30, a ogólna liczba osób 37, w tym 14 spraw (21 osób) dotyczyło ograniczenia władzy rodzicielskiej, a 9 spraw dotyczyło nieletnich, którzy dokonali czynu karalnego oraz prezentowali przejawy demoralizacji.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie.

12. POMOC SPOŁECZNA

Z końcem 2020 r. kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie stanowiło 13 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	–
pozostali pracownicy	6	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Tabela 21. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	1	
	wyższe niekierunkowe	-	-	
	średnie kierunkowe	-	2	
	średnie niekierunkowe	-	-	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	-	-
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	-	2
		w trakcie realizacji	-	-
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	-	-
		w trakcie realizacji	-	-

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2020 r. w gminie Liniewo na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 537 mieszkańców. Nie zgłoszono potrzeby zwiększenia obsady kadrowej GOPS-u.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik i 1 pracownik socjalny. Dodatkowo kierownik i 2 pracowników socjalnych posiadało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2020 w gminie Liniewo na pomoc jej mieszkańcom oraz dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 22. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem (dział 852)	9 087 353,10	9 987 631,01	10 913 697,95
w tym na świadczenia pomocy społecznej	308 884,75	247 946,13	196 250,13
na zadania własne gminy	1 159 914,81	1 270 944,22	1 415 092,43
na zadania zlecone gminie	7 618 553,54	8 468 740,66	9 302 355,39

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Tabela 23. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	339	473	253
liczba rodzin	216	231	134
liczba osób w rodzinach	653	747	453
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	14,1%	16,2%	9,8%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie wzrastała. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 ulegała wahaniom, podobnie wahał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy.

Kolejna tabela prezentuje informacje na temat wieku i aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 24. Struktura wiekowa i aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób	rodzaj aktywności zawodowej (odbiorcy powyżej 18 roku życia)	liczba osób
0-17 lat	114	pracuje	33
18-25 lat	15	pracuje dorywczo	6
26-35 lat	21	nie pracuje	46
36-45 lat	19	studiuje / uczy się	14 / 21
46-55 lat	19	na rencie / na emeryturze	14 / 21
56-65 lat	33	na zasiłku dla bezrobotnych	2
66 lat i więcej	36	bezrobotny bez prawa do zasiłku	13
razem	253	razem	139

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 66 lat i więcej, a następną osoby w wieku 56-65 lat. Jeśli chodzi o aktywność zawodową, to najliczniejszą grupą były osoby niepracujące, kolejną osoby pracujące, a następną osoby na emeryturze. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	76	72	53	237	212	158
bezdomność	10	6	2	10	6	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	40	31	30	237	187	164
bezrobocie	29	25	25	100	69	75
niepełnosprawność	89	71	58	241	198	157
długotrwała lub ciężka choroba	93	82	68	309	266	213
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24	26	24	105	111	94
w tym rodziny niepełne	18	25	20	76	103	72
w tym rodziny wielodzietne	2	2	4	11	13	23

przemoc w rodzinie	19	5	13	65	19	53
alkoholizm	39	37	38	67	21	14
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	1	1	3	3
zdarzenia losowe	1	1	0	4	5	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia z pomocy społecznej były: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa.

Trudności rodzin wpływały na wysokość pomocy finansowej oraz formę udzielanego przez GOPS wsparcia. Dane dotyczące form wsparcia za lata 2018-2020 przedstawia tabela.

Tabela 26. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	179	146	146	129	124	109	391	410	351
rzeczowa	186	154	120	95	83	74	383	346	300
praca socjalna	X	X	X	183	96	94	369	318	315
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	12	6	10	44	25	42
schronienie	10	4	2	10	4	2	10	4	2
usługi opiekuńcze	17	15	20	17	15	20	26	39	40
specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	6	7	4	4	5	16	15	23
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	7	11	10	X	X	X	X	X	X

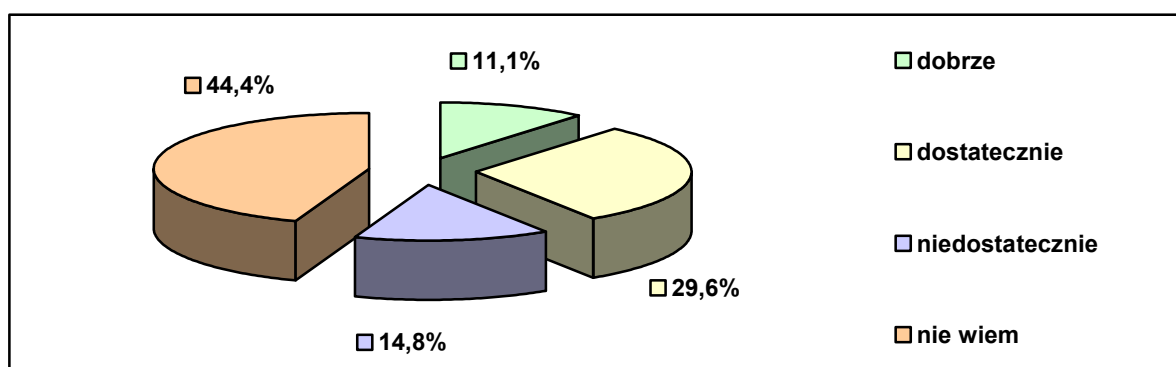
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

W latach 2018-2020 na terenie gminy najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków. W mniejszym stopniu

mieszkańcom przyznawano pomoc rzeczową (najczęściej bywa ona udzielana w postaci posiłku). Kolejnymi formami przyznanej pomocy była praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Prawie 41% badanych pozytywnie oceniła te działania. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało jednak 44,4% respondentów. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć **kontrakt socjalny**, który jest umową wsparcia określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny służy podejmowaniu wspólnych działań zmierzających do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. W analizowanym okresie na terenie gminy Liniewo zawarto odpowiednio: 2, 1, 1 kontrakt socjalny.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2020 r. 15 rodzin, w których wychowywało się 34 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie.

Tabela 27. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	13	13	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	32	24	34
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	40	42	50
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	29 260,01	34 890,81	37 299,14

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	7	11	10
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	7	11	10

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2020 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Liniewo zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 29. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	51	303	97

liczba rodzin objętych wsparciem	12	131	32
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	33	64	46

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, wzrastała, malała natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 301 345,48	2 420 508,53	2 508 131,79
liczba osób, którym przyznano świadczenie	924	843	799

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Dane szczegółowe obejmujące wielkość środków finansowych i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	7 024	6 140	5 863
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	42	24	24
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	198	214	153
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	150	180	209
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	333	378	456
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	430	358	335
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	911	860	963
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 397	1 342	1 362
zasiłek pielęgnacyjny	2 282	2 354	2 368
świadczenie pielęgnacyjne	263	309	338
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	51	32	42

świadczenie rodzicielskie	187	213	202
zasilek dla opiekuna	82	60	46
specjalny zasiłek opiekuńczy	147	146	112
razem	13 497	12 610	12 473

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest **zasiłek rodzinny**, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. W latach 2018-2020 najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz rozpoczęcia roku szkolnego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był **zasiłek pielęgnacyjny**, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie realizował Program Rodzina 500+. W 2020 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **5 149 341,60 zł**. W 2020 r. ustalone prawo do świadczenia miały 494 rodziny, a świadczeniem objęto w sumie 931 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie **„Za życiem”**. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Liniewo przyznawano 1 takie świadczenie w 2020 r.

W 2020 r. Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie wypłacał świadczenie **„Dobry start”**, ustanowione uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M.P. 2018 poz. 514). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują

jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” objęło łącznie 300 rodzin i 601 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 180 300 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” w 2018 r. z pomocy skorzystało 243 dzieci i 159 osób dorosłych. W ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało w 2019 r. 166 dzieci i 163 osoby dorosłe, zaś w 2020 r. – 151 dzieci i 124 osoby dorosłe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie **świadczenia alimentacyjnego**, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	30	48	35
liczba przyznanych świadczeń	47	44	542
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	238 550	240 000	251 550

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Poza instytucjami udzielającymi wsparcia w gminie Liniewo mieszkańcy mogą korzystać z pomocy jednostek usytuowanych poza gminą, a które obejmują swoim wsparciem jej teren. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.

lp.	nazwa instytucji	adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Krasickiego 4, 83-400 Kościerzyna
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Słoneczna 1, 83-400 Kościerzyna
3.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Zgromadzenia Księży Zmartwychwstańców 2,

		83-400 Kościerzyna
4.	Sąd Rejonowy	ul. Dworcowa 2, 83-400 Kościerzyna
5.	Ogrzewalnia dla osób bezdomnych	ul Towarowa 7, 83-400 Kościerzyna
6.	Schronisko dla osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu	ul. Jana z Kolna 28, 81-354 Gdynia
7.	Schronisko dla osób bezdomnych	ul. Derdowskiego 32A, 83-441 Wiele
8.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny”	Zaskoczyn 11, 83-041 Mierzeszyn
9.	Dom Pomocy Społecznej	Damroki 1A, 83-322 Stężycza
10.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Świętego Jacka 14, 84-200 Wejherowo
11.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Zamkowa 19, 77-330 Czarne
12.	Dom Pomocy Społecznej „Dworek”	ul. Miodowa 11, 77-100 Bytów
13.	Dom Pomocy Społecznej „Kaszub”	Stawiska 41, 83-431 Stary Bukowiec
14.	Gdańska Fundacja Dobroczynności	ul. Plac Solidarności 1, 80-863 Gdańsk

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w tym zakresie.

Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	-	1	-
liczba dzieci z gminy adoptowanych	-	-	-
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	-	2	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	-	-	-
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	6	8	9
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	3	2
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	4	5
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	1	-	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie.

13. BEZROBOCIE

W latach 2018-2020 w gminie Liniewo wahała się liczba osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w tym okresie stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, również ulegała wahaniom. Wzrastał natomiast udział osób bezrobotnych

w ogólnej liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane dotyczące bezrobocia prezentują poniższe tabele.

Tabela 35. Bezrobocie w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 043	2 616	2 762
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	129	128	152
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	88	80	92
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	4,2%	4,9%	5,5%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie.

Tabela 36. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie kościerskim	6,7%	6,2%	7,8%
stopa bezrobocia w województwie pomorskim	4,9%	4,4%	5,9%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat kościerski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa pomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Należy dodać, iż bezrobocie było piątym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Liniewo.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące osób bezrobotnych w gminie Liniewo na koniec 2020 r. z podziałem według wieku, czasu pozostawiania bez pracy i wykształcenia.

Tabela 37. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	22	13	59,1%
25-34 lata	50	36	74,0%
35-44 lata	36	22	61,1%
45-54 lata	18	13	72,2%
55-59 lat	18	8	44,4%
60 lat i więcej	8	X	X

czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	12	7	58,3%
1-3 miesiące	15	8	53,3%
3-6 miesięcy	25	15	60,0%
6-12 miesięcy	39	20	51,3%
12-24 miesiące	29	17	58,6%
powyżej 24 miesięcy	32	25	78,17%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	7	5	71,4%
policealne i średnie zawodowe	39	22	56,4%
średnie ogólnokształcące	17	16	94,1%
zasadnicze zawodowe	62	38	61,3%
gimnazjalne i niższe	27	11	40,7%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	14	9	64,3%
do 1 roku	29	20	68,9%
1-5 lat	43	29	67,4%
5-10 lat	26	17	65,4%
10-20 lat	25	11	44,0%
20-30 lat	13	6	46,1%
30 lat i więcej	2	0	0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie.

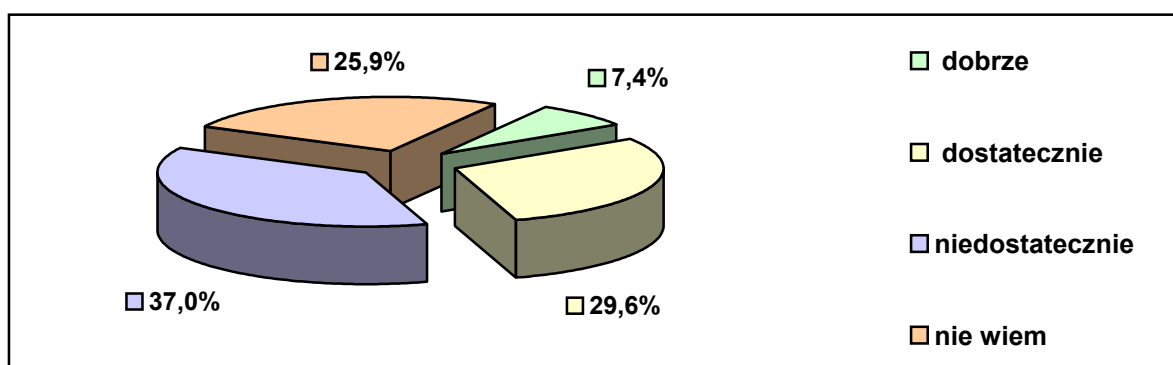
Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2020 r. było w następujących grupach: osób w wieku 60 lat i więcej, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem wyższym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat.

Wśród ogółu bezrobotnych 131 osób (w tym 83 kobiety) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 109 osób (70 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 46 osób (31 k.) do 25. roku życia, 22 osoby (13 k.) było długotrwale bezrobotnych, 75 osób (50 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 33 osoby (29 k.) posiadały co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 10 osób (7 k.) było niepełnosprawnych.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. 29,6% badanych uznało działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne, a 7,4% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednocześnie 37% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Prawie 26% respondentów nie potrafiło tych działań ocenić. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego ochronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie. Poniższa tabela przedstawia dane o liczbie osób korzystających z pomocy w tym zakresie.

Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	10	6	2
liczba osób w rodzinach	10	6	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

W świetle przytoczonych danych można stwierdzić, iż bezdomność nie stanowi poważnego problemu społecznego na terenie gminy.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorzady lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Liniewo.

Tabela 39. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	47 567,28	49 589,29	49 821,50

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

W latach 2018-2020 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Liniewo wzrastała. W rozpatrywanym okresie wartość środków przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie ulegała wahaniom. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	46 000,00	33 987,47	46 716,75
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	5 000	2 820	5 641
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	550	500	1 400
razem	51 550,00	37 307,47	53 757,75

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Liniewie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 41. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	6	6	6

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Liniewie.

Tabela 42. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	17	25	23
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	8	8	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Liniewie.

Tabela 43. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

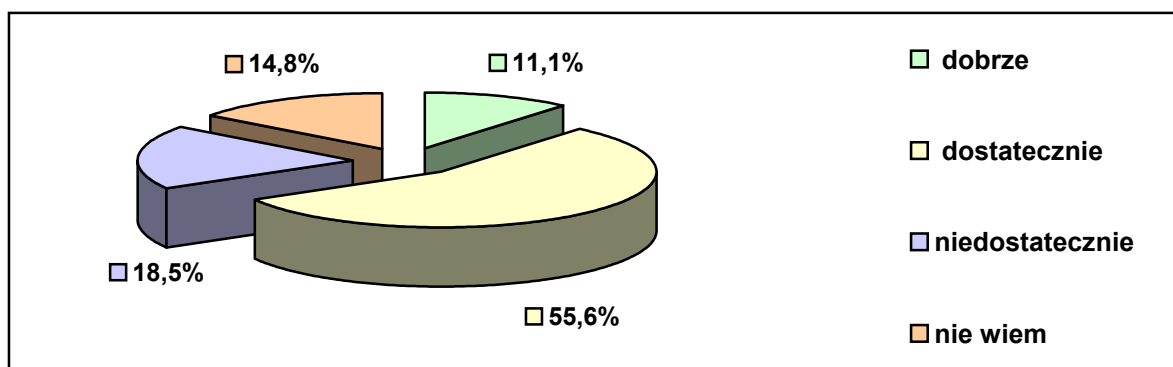
zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	65	50	23
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	22	17	23

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Liniewie.

W latach 2018-2020 wahała się liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec odpowiednio: 8, 8 i 4 mieszkańców gminy. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się ze 138 osobami dotkniętymi tym problemem, złożyła 62 zawiadomienia do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

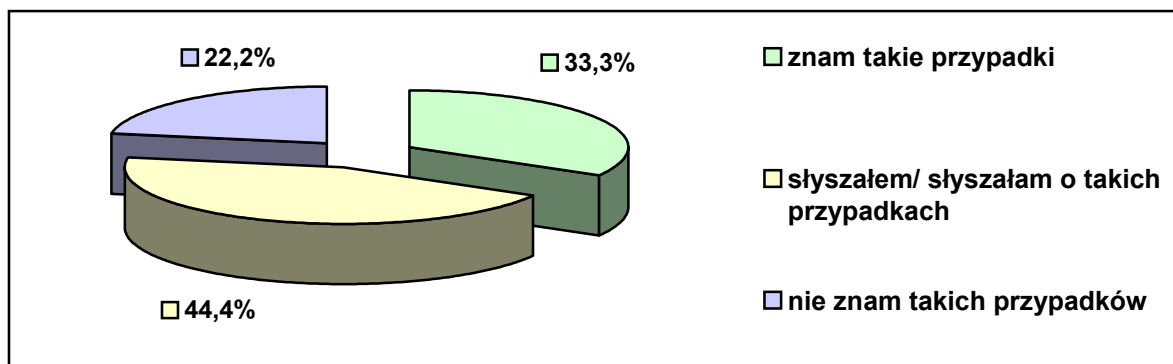

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Blisko 67% badanych oceniła działania przeciwdziałające uzależnieniom jako dostateczne lub dobre. Jednocześnie 18,5% ankietowanych uznało je za niedostateczne, a 14,8% respondentów nie potrafiło ocenić tych działań.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

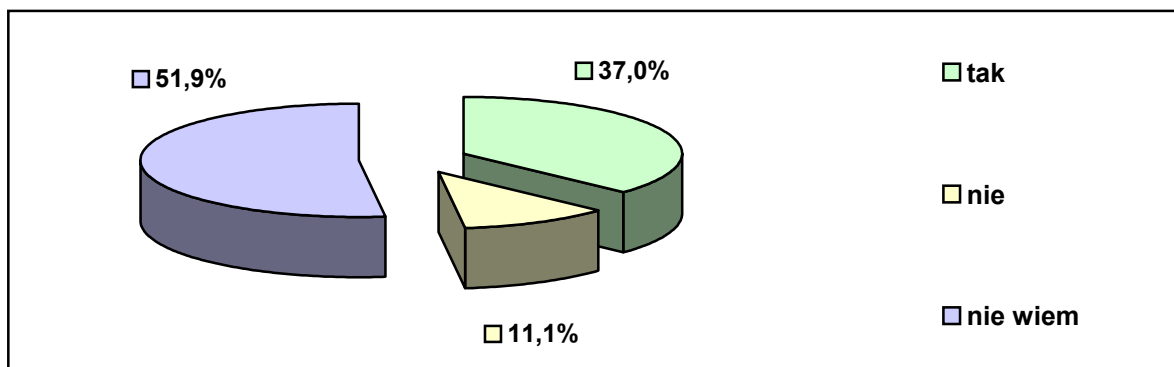

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

77,7% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 22,2% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 37% badanych odpowiedziało twierdząco. Zdaniem 11,1% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Dość wysoki odsetek (51,9%) respondentów wybrał odpowiedź „nie wiem”. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie, a wszystkie te działania koordynuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie reguluje nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury czy organizacji pozarządowych. Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Liniewo prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 44. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	12	12	12
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	68	82	84
liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	15	20	18
w tym założonych przez Policję	5	7	9
w tym założonych przez pracowników socjalnych	10	13	9
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty	18	18	12
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	10	8	9
liczba spraw sądowych	16	22	18

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Liniewo.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 17 rodzinom (33 osobom w rodzinach) w 2018 r., 13 rodzinom (21 osobom w rodzinach) w 2019 r. oraz 8 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2020 r. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 19 rodzinom (65 osobom w rodzinach) w 2018 r., 5 rodzinom (19 osobom w rodzinach) w 2019 r. oraz 13 rodzinom (53 osobom w rodzinach) w 2020 r. Pomocy z powodu narkomanii w analizowanym okresie nie udzielono.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, warsztatów, spotkań ze specjalistami i pogadanek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne. Odbywało się poradnictwo dla rodziców i opiekunów zgłaszających problem przemocy.

Tabela 45. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Urząd Gminy	ul. Dworcowa 3, 83-420 Liniewo
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knurowie	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 4 ankiety – wypełnione przez dyrektorów i pedagogów szkolnych z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa w Głodowie (liczba uczniów: 41, liczba nauczycieli: 14),
- Szkoła Podstawowa im. ks. Józefa Sobisza w Wysinie (liczba uczniów: 87, liczba nauczycieli: 14),
- Zespół Oświatowy w Liniewie (liczba uczniów: 249, liczba nauczycieli: 30),
- Zespół Oświatowy w Garczynie (liczba uczniów: 46, liczba nauczycieli: 15).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż cztery placówki zatrudniają pedagoga i logopedę, a jedna placówka doradcę zawodowego. Uczniowie wszystkich placówek mają dostęp do boiska sportowego i Internetu, a trzech do do sali gimnastycznej.

Cztery placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Trzy szkoły organizują nauczanie indywidualne. Szkoły oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, socjoterapeutyczne i psychoterapeutyczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Ankietowane szkoły posiadają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, muzyczne, artystyczne oraz sportowe.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Stwierdzono występowanie negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i zjawisk społecznie niepożądanych w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, zidentyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 46. Negatywne zachowania występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań	obecność poszczególnych zjawisk
	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	2
sięganie po alkohol	0
sięganie po narkotyki	0
niszczenie mienia szkolnego	1
kradzieże na terenie szkoły	0
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	0
udział w grupach negatywnych	0
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	6
autoagresja	2
ucieczki z domu	0
przestępczość ujawniona	0
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówce oświatowej z terenu gminy.

Tabela 47. Dysfunkcje, zjawiska społecznie niepożądane i zachowania przestępcze stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i zjawiska społecznie niepożądane	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2

zaniedbanie	1
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2
przemoc w rodzinie	0
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówce oświatowej z terenu gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 6 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 3 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego, po 2 przypadki autoagresji i palenia papierosów i 1 przypadek niszczenia mienia szkolnego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym dzieci i uczniów placówki systemu oświaty stwierdzono po 2 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego i uzależnienia oraz 1 przypadek zaniedbania.

Przedstawiciele trzech badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat oraz przypadków dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych, Sąd Rejonowy, Policję, Sanepid, parafie, organizacje pozarządowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej. Szkoły organizują paczki świąteczne, akcje charytatywne na rzecz potrzebujących oraz uczestniczą w akcjach ogólnopolskich.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie organizowana jest we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach

pomocowych, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia wychowawców i opieki świetlicowej.

Usprawnienie funkcjonowania placówek oraz poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zatrudnienia psychologa oraz zintensyfikowania współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kościerzynie. Efektywne funkcjonowanie szkoły wymaga zapewnienia zwiększenia liczby zajęć dodatkowych, w tym wyrównawczych oraz potrzeba lepszej organizacji czasu wolnego uczniów.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Na podstawie danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Liniewo można stwierdzić, że w latach 2018-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom, podobnie jak udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 48. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców gminy ogółem	4 641	4 617	4 611
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	592	918	810
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	12,7%	19,9%	17,5%

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 49. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	17	15	20
liczba osób łącznie w rodzinach	26	39	40

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Wśród odbiorców pomocy społecznej w 2020 r. było ogółem 36 osób w wieku powyżej 56 lat (23 powyżej 66 lat), w tym 40 osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, problemy komunikacyjne oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, a także brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny. Zwrócono także uwagę na niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego, marginalizację i wykluczenie społeczne oraz potrzebę zwiększenia oferty wsparcia w postaci zapewnienia miejsc w domach opieki dziennej i całodobowej.

Większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, nie była reprezentowana. Z pewnością więc dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie wynika, że w latach 2018-2020 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2018-2020.

Tabela 50. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	89	71	58
liczba osób łącznie w rodzinach	241	198	157

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie.

Należy dodać, że ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**

w **Kościerzynie**, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

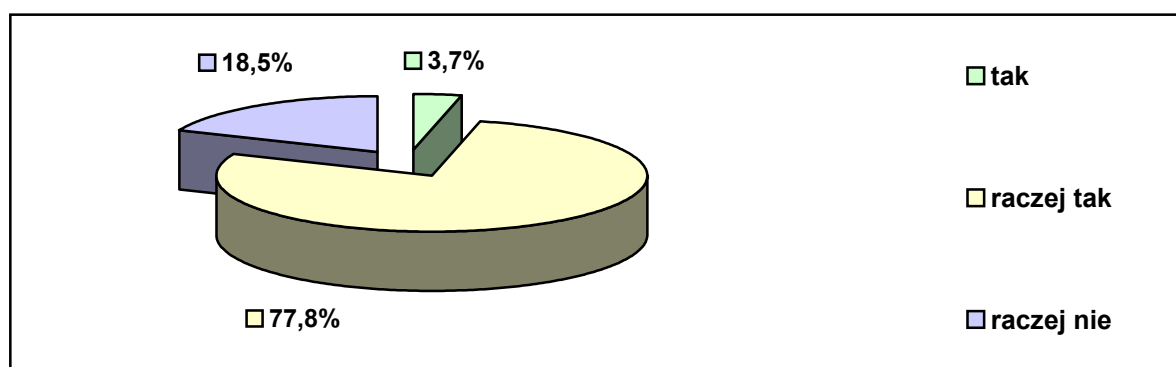
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	11	9	5
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	15	10	7
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	4	3	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie.

W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych, brak ofert pracy i niewielką liczbę zakładów pracy chronionej, problemy finansowe, oraz utrudniony dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne oraz brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 81,5% mieszkańców w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 18,5% badanych nie podziela tej opinii

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2020 r. na terenie gminy Liniewo funkcjonowało 11 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych z gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 52. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.

lp.	nazwa
1.	Gminne Koło Wędkarskie „Żuraw”
2.	Fundacja „Słoneczna Galeria”
3.	Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Liniewo
4.	Fundacja Kreatywny Umysł, Oddział w Wysinie
5.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin
6.	Koło Gospodyń Wiejskich w Orlu
7.	Koło Gospodyń Wiejskich w Liniewie
8.	Koło Gospodyń Wiejskich w Iłownicy
9.	Koło Gospodyń Wiejskich w Lubieszynie
10.	Koło Gospodyń Wiejskich w Chróstach Wysieńskich
11.	Koło Gospodyń Wiejskich w Wysinie

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

W 2020 r. w gminie Liniewo funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 53. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. św. Andrzeja Apostoła	Garczyn, 83-420 Liniewo
2.	Parafia pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego	Głodowo 83-412
3.	Parafia pw. Miłosierdzia Bożego	ul. Wyzwolenia 23, 83-420 Liniewo

4. Parafia pw. Wszystkich Świętych

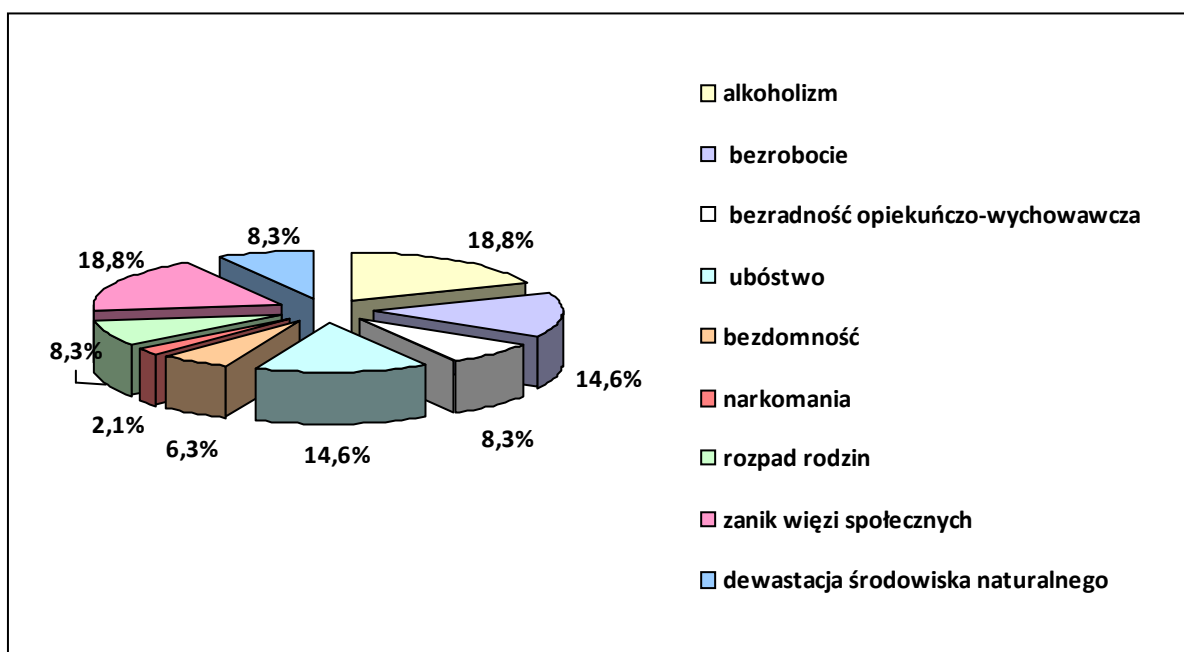
ul. Kościelna1, 83-421 Wysin

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska, w Pani / Pana ocenie, najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

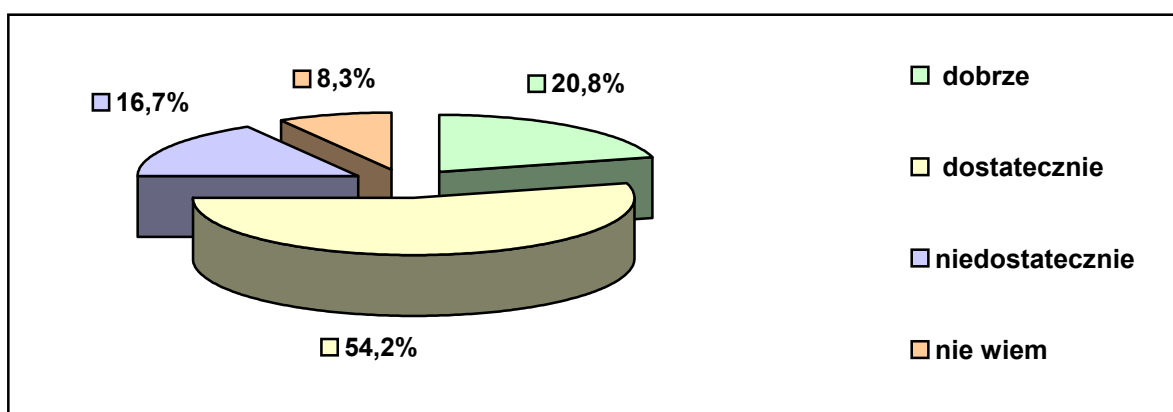
Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm, zanik więzi społecznych, bezrobocie i ubóstwo. W dalszej kolejności wymieniali bezradność opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin, dewastację środowiska naturalnego oraz narkomanię i bezdomność.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność odbywania zebrań mieszkańców z przedstawicielami samorządu, prowadzenia dialogu. Mieszkańcy chcieliby także utworzenia miejsc

spotkań dla młodzieży oraz rodzin, szczególnie na wsiach, klubu integracji społecznej, zorganizowania wolontariatu.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej ułatwienie dostępu do opieki medycznej, szczególnie specjalistycznej oraz psychologicznej, zwiększenie zakresu usług opiekuńczych. W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

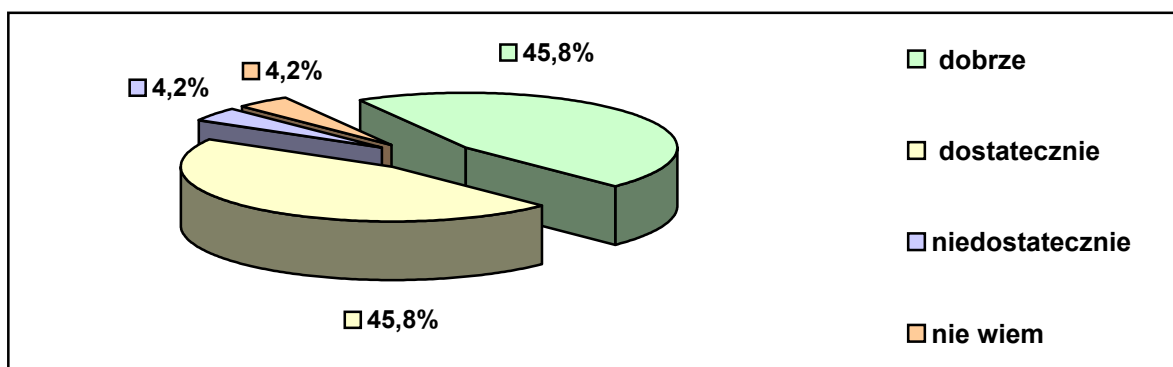

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy gminy pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 20,8% respondentów jest ona dobra, z kolei 54,2% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie ponad 16,7% badanych uznało ją za niedostateczną. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 8,3% respondentów.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Liniewo jest dobrym miejscem do mieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 91,6% respondentów wyraziło opinię pozytywną.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans kobiet i mężczyzn jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości szans kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości szans wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier. W latach 2018-2020 struktura ludności pod względem płci w gminie Liniewo ulegała niewielkim zmianom. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 54. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba ludności gminy ogółem	4 641	4 617	4 611
liczba kobiet	2 311	2 421	2 305
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	49,8%	52,4%	50,0%

Dane Urzędu Gminy Liniewo.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie w latach 2018-2020 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 55. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020

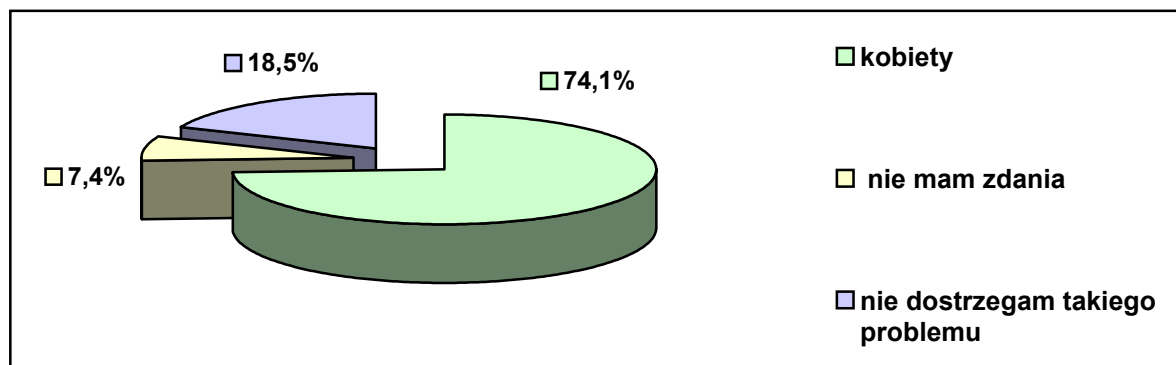
zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	129	128	152
liczba bezrobotnych kobiet	88	80	92
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	68,2%	62,5%	60,5%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w gminie Liniewo przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 27 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

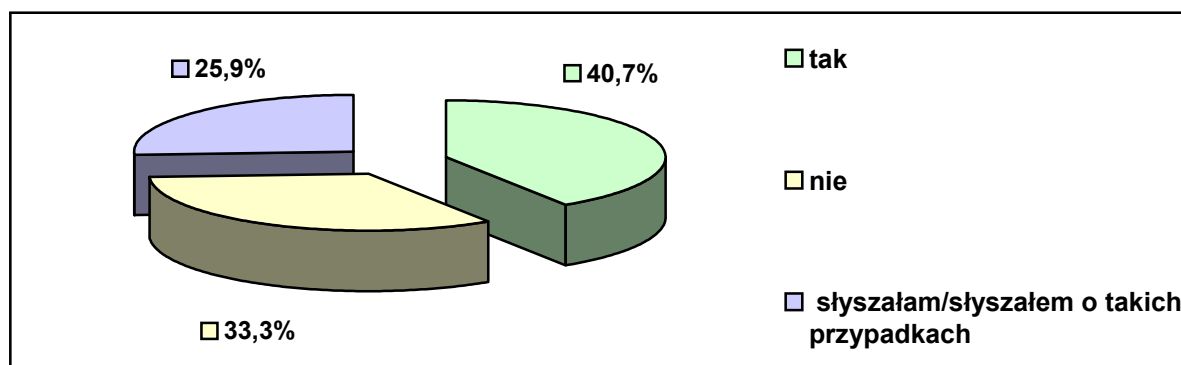
Zasada równości szans ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans oraz o styczność z tym problemem na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują wykresy zamieszczone poniżej.

Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

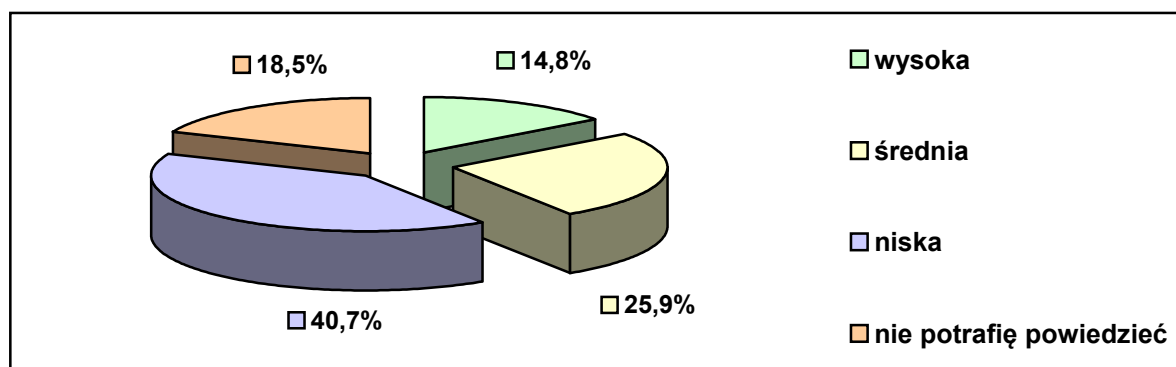
Dane z badania ankietowego.

Według 74,1% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Ponad 18% uczestników badania nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 7,4% respondentów. Ponad 33% respondentów odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 25,9% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 40,7% respondentów stwierdziło, iż takie przypadki zna.

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans w gminie. Według 40,7% badanych skala problemu na terenie gminy jest niska, 25,9% pytanych stwierdziło, że jest średnia, a 14,8%

wysoka. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 18,5% ankietowanych. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

Dane z badania ankietowego.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 52% badanych. Jednocześnie 11% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne, a 37% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (35%), płace (32%), awans zawodowy (25%), życie rodzinne (15%), udział we władzach samorządowych (7,5%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę edukacji i podnoszenia świadomości społecznej oraz wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie wynagrodzeń.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Może to świadczyć o stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie wywołują one

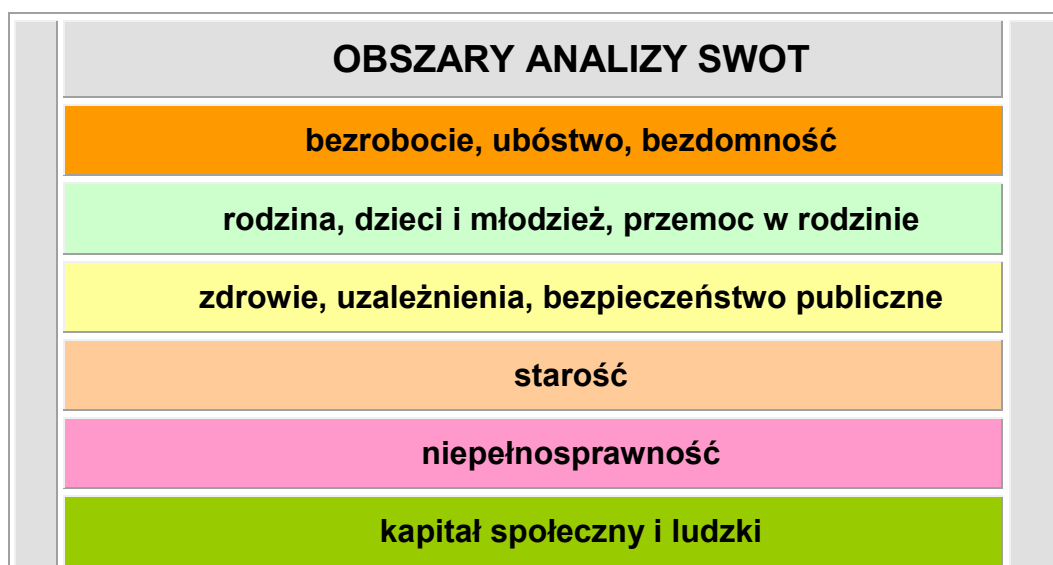
w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Z pewnością dla osiągnięcia zmiany, należy zadbać o wyraźniejszą obecność tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy w gminie • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • brak projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • zbyt mała ilość zakładów pracy na

<p>kobiet</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie 	<p>terenie gminy</p>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego oraz udziałem w szkoleniach zawodowych • niewzrastające zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy • zainteresowanie lokalnej społeczności problemami osób ubogich i włączanie się w działania mające na celu zaspokojenie potrzeb osób ubogich 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • niewzrastająca liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych • brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych, które mogłyby przyczynić się do ograniczenia bezrobocia • zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy w gminie, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych

ubóstwem oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a także diagnozowanie problemu bezdomności w gminie.

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, niewzrastająca liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych, a także brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych, które mogłyby przyczynić się do ograniczenia bezrobocia i, co szczególnie podkreślono, zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak monitorowania zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • brak akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego oraz rodzin dysfunkcyjnych • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • sytuacja finansowa gminy pozwalająca na zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niezaspokajająca potrzeby mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na wskazane liczne mocne strony, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niezaspokajająca potrzeby mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie oraz brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy – to kwestie, które mogą niepokoić i które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • brak dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych lub lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • wzrastająca liczba nieletnich sięgających po narkotyki lub alkohol • zwiększające się zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, a także realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron w tym obszarze wskazane zagrożenia – zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, wzrastająca liczba nieletnich sięgających po narkotyki lub alkohol oraz zwiększające się zagrożenie przestępczością wśród nieletnich – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi 	<ul style="list-style-type: none"> • brak warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • brak domów dziennego pobytu

opiekuńcze <ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, takich jak kluby seniora 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • niewystępowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • dostęp do takich form wsparcia jak kluby seniora 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, głównie w formie usług opiekuńczych • niezaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi oraz analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, głównie w formie usług opiekuńczych oraz niezaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> • brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • nielikwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • nieinformowanie przedsiębiorców z gminy o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych

	<ul style="list-style-type: none"> nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców dysponowanie przez lokalny rynek pracy ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zalicza się do nich m.in. wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych, zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, a także wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. Rozwiązanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej podnoszenie przez pracowników 	<ul style="list-style-type: none"> brak działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych brak popularyzowania wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych brak działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty

pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych	kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców <ul style="list-style-type: none"> • brak działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • brak działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • stale rosnąca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie przez gminę środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością w organizacjach pozarządowych • niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, jak również możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej. Zagrożenia, jakie wskazano dotyczą sfery aktywności społecznej i wzrastającego zapotrzebowania na wsparcie z systemu pomocy społecznej; należałoby zatem zintensyfikować działania w tym zakresie.

22. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Z uwagi na fakt, że istnieje konieczność zachowania ciągłości działań o charakterze strategicznym, punktem odniesienia dla programowania aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 powinna być poprzednia strategia, tak aby kontynuować to, co wymaga dalszych inwestycji społecznych oraz wprowadzać zmiany w tych elementach, które wymagają korekty z uwagi na współczesny kontekst społeczny, gospodarczy, środowiskowy, czy także ten związany ze skutkami pandemii koronawirusa. W ramach oceny

wdrożenia poprzednio realizowanej strategii wskazano m.in. osiągnięcia i trudności we wdrażaniu strategii, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas jej wdrażania, najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- realizacja programów dożywiania i programów żywnościowych Banku Żywności
- standaryzacja Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubieszynie
- pozyskanie inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej
- prowadzenie pracy socjalnej z bezdomnymi oraz rodzinami dotkniętymi bezradnością opiekuńczo- wychowawczą
- zintegrowane działania na rzecz rodzin i dziecka poprzez stałą współpracę z placówkami oświatowymi, kulturowymi, służbami zdrowia, sądu rejonowego oraz kuratorami i Policją
- zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych oraz DPS-ów
- rozszerzenie oferty specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- integrowanie środowiska osób starszych poprzez Kluby Seniora
- rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez mieszkańców gminy poprzez organizację imprez, zajęć oraz wycieczek
- zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa poprzez remont dróg, budowę chodników i oświetlenia
- doskonalenie kadr pomocy społecznej przez szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji
- integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem lokalnym

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- organizacja akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich
- opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych oraz podnoszących kwalifikacje dla rodzin dotkniętych bezrobociem
- rozwój w gminie zasobów mieszkaniowych

- pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w celu aktywizacji osób bezrobotnych
- zapewnienie dzieciom dostępu do psychiatry dziecięcego
- brak działań w związku z utworzeniem Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych
- brak dziennego domu pobytu dla osób starszych
- brak działań zmierzających do likwidacji barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania i otoczeniu lokalnym
- brak działań zmierzających do polepszenia warunków lokalowych funkcjonowania GOPS w celu zapewnienia właściwej realizacji zadań
- brak platformy informacyjnej GOPS

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- realizacja programów dożywiania i programów żywnościowych Banku Żywności
- standaryzacja Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubieszynie
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej
- prowadzenie pracy socjalnej z bezdomnymi oraz rodzinami dotkniętymi bezradnością opiekuńczo- wychowawczą
- integrowanie środowiska osób starszych poprzez Kluby Seniora
- zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa poprzez remont dróg, budowę chodników i oświetlenia
- doskonalenie kadr pomocy społecznej przez szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Kiermasze Okolicznościowe, promocja twórczości osób niepełnosprawnych, (beneficjenci to uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubieszynie)
- Festyn Integuracyjny w Lubieszynie, integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem lokalnym, beneficjentami były osoby niepełnosprawne ze Środowiskowego Domu Samopomocy oraz ich rodziny, a także mieszkańcy okolicznych gmin

- Dzień Ziemniaka, promujący umiejętność spędzania wolnego czasu, (beneficjenci to uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubieszynie oraz Konarzynach)

Ogólna ocena realizacji założeń strategii:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 3, co oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Większość założeń strategicznych została wdrożona i zrealizowana. Przedsięwzięcia i złożenia, których dotąd nie wdrożono i nie zrealizowano, będą kontynuowane i uwzględnione w nowym konstruowanym dokumencie; ich realizacja nastąpi w terminie późniejszym.

Działania ocenione najwyżej:

- zwiększenie nakładów na usługi opiekuńcze oraz DPS-y
- realizacja programu dożywiania i Banku Żywności
- standaryzacja Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Lubieszynie
- integracja osób niepełnosprawnych
- praca socjalna z rodzinami ubogimi.

Działania ocenione najniżej:

- rozwój infrastruktury GOPS-u
- brak punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi
- brak strony informacyjnej GOPS-u.

III. PROGRAMOWANIE

Wyniki diagnozy problemów społecznych, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii i wnioski płynące z tej oceny pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej gminy Liniewo na lata 2022-2028. Zostały one przedstawione w formie wizji i misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie**
4. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
7. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Liniewo na lata 2022-2028 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Gmina Liniewo zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych oraz warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Liniewo”.

Realizacja zaprogramowanych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 2. Aktywne ograniczanie zjawiska dziedziczenia biedy oraz wyuczzonej bezradności poprzez m.in. podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 5. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem. 	<p>działania ciągłe</p>

<p>2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i wsparcie dla osób poszukujących pracy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 6. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 7. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
<p>3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy (pomoc społeczna, rodzina, edukacyjna opieka wychowawcza, ochrona zdrowia)	zł	10.913.697,95	12.000.000,00	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	osoba	253	320	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	158	175	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	75	90	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	2	6	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	9,8	12	GOPS	raz w roku

liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	315	350	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	1	3	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych w gminie	osoba	152	160	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet	osoba	92	100	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	5,5	6	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie rodzinom pomocy z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny i edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 5. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 6. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 7. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji 	działania ciągłe

	pozarządowych, Kościoła.	
2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozpoznawanie i zabezpieczanie potrzeb społecznych dzieci i młodzieży, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 	działania ciągłe
3. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 2. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz 	działania ciągłe

	<p>przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 6. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii. 	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	134	140	GOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	24	15	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	94	104	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	15	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	8	10	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	3	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	13	15	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	18	15	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	799	800	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	35	40	GOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	32	40	GOPS	raz w roku
--	---------	----	----	------	------------

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Aktywna polityka senioralna – realizacja idei „starzenia się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom 	działania ciągłe

<p>w zdrowiu”.</p>	<p>starszym i niepełnosprawnym.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych oraz rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 5. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Poszerzanie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 7. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	
<p>2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych i podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach 	<p>działania ciągłe</p>

	zawodowych i szkoleniach.	
	6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	810	920	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	%	17,5	19,5	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	36	46	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	58	68	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	63	81	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	10	10	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz realizowanie programów zdrowotnych. 3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 4. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 	działania ciągłe

	5. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	działania ciągłe
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 2. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 3. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 4. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	0	2	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	6	10	UG, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	62 (5)	62 (5)	Policja	raz w roku
liczba działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach	działanie	1	4	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego	inwestycja	7	10	UG	raz w roku

i bezpieczeństwa na drodze					
----------------------------	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy 	
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej	szkolenie	18	20	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	6	6	UG, NGO-s, GOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	6	10	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu z mieszkańcami.	spotkanie	1	16	UG, RG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
---	--	--

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,

	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2.PRACA NA RZECZ RODZINY, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne,

	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
<p>CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo obejmują lata 2022-2028, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Podstawowym źródłem finansowania działań wynikających z założeń programowych Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy w orientacyjnej wysokości odpowiadającej poziomowi wydatków Gminy w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 (oświata i wychowanie), 851 (ochrona zdrowia), 852 (pomoc społeczna), 854 (edukacyjna opieka wychowawcza) oraz 855 (rodzina), co po wyłączeniu świadczeń wychowawczych stanowić będzie łącznie kwotę około 11.586.000,00 zł. Pełna realizacja Strategii nie będzie jednak możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania.

Zakłada się, iż środki mające sfinansować poszczególne działania w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pochodzić będą również z następujących źródeł:

- środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa (inne niż uwzględnione wyżej),
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej,
- środków własnych organizacji pozarządowych.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest jednak możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Dyrektorem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 powstaje w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej. Z tego powodu trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń strategii.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców ;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;

- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobocie, pomoc społeczna i kwestia problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ;
3. Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program współpracy Gminy Liniewo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Liniewo na lata 2022-2028 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	56
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2020	15
Tabela 4. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020.....	15
Tabela 5. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020.....	16
Tabela 6. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020	17
Tabela 7. Infrastruktura techniczna w gminie	18
Tabela 8. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020.....	18
Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	19
Tabela 10. Gospodarstwa rolne	19
Tabela 11. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2018-2020	19
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2018-2020.....	20
Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020.....	20
Tabela 14. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	21
Tabela 15. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	21
Tabela 16. Wykaz szkół działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020	21
Tabela 17. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	21
Tabela 18. Wykaz placówek kultury w 2020 r.....	22
Tabela 19. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2020 r.....	23
Tabela 20. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r...	26
Tabela 21. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r. .	26
Tabela 22. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020	27
Tabela 23. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	27
Tabela 24. Struktura wiekowa i aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	28
Tabela 25. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	28
Tabela 26. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020	29
Tabela 27. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020.....	31
Tabela 28. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	31
Tabela 29. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020.....	31
Tabela 30. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020.....	32
Tabela 31. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	32
Tabela 32. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020	34
Tabela 33. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.	34
Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	35
Tabela 35. Bezrobocie w gminie w latach 2018-2020	36
Tabela 36. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	36
Tabela 37. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	36
Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020.....	39
Tabela 39. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	39
Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	39
Tabela 41. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	40

Tabela 42. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	40
Tabela 43. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	40
Tabela 44. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020.....	43
Tabela 45. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.....	44
Tabela 46. Negatywne zachowania występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020.....	45
Tabela 47. Dysfunkcje, zjawiska społecznie niepożądane i zachowania przestępcze stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020	45
Tabela 48. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020	47
Tabela 49. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020	47
Tabela 50. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020.....	48
Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	49
Tabela 52. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.	50
Tabela 53. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy.....	50
Tabela 54. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020	53
Tabela 55. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020	53
Wykresy	
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2020	15
Wykres 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020.....	16
Wykres 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021.....	16
Wykres 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2021	17
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	22
Wykres 6. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	23
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	23
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	24
Wykres 9. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	25
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?.....	30
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	38
Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	41
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	41
Wykres 14. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	42
Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	49
Wykres 16. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska, w Pani / Pana ocenie, najbardziej uwidaczniają się w gminie?.....	51
Wykres 17. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	52
Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?..	52
Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	54
Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	54
Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?55	